

PŘE → TVAK 19

STUDENTSKÝ INFORMAČNÍ SERVIS

Včera mělo opět celé město možnost zúčastnit se dalšího happeningu. Spontánní nadšení studentů zcela ignorovalo vytrvalé přemýšlení a alegorický průvod se vydal do města. Za belhající se hvězdou s kousou následovaly spousty alegorických skupinek jako tank s rudocarnými volajícími "MY OPJAT ZDĚS - NESEME VÁM SVOBODU", statečné průkazky KSČ volající "JAKEŠE NA HRAD - STÁTNÍ APARÁT JE NÁŠ KAMARÁD - SNB JDE S NÁMI, STB TAKY" a nad tím se tyčil transparent "CHCEME DO SDRUŽENÍ", skupina šašků s heslem "VENTE NÁS MEZI VÁS", pohotovostní pluky s přílponami, obušky a štíty s nápisy "MÁME HOLE RUCI - STUDENTI NÁS BILI - DNEŠNÍ ZÁSAH BUDE ADEKVÁTNÍ", tři vězni s heslem "MILOŠI A ŠTĚPÁNE, NA BORECH VÁS ČEKÁME", kočárek s dítětem a nápisem "PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPLET JSEM SE" atd.

Dalšími dvěma výraznými skupinkami byli příslušníci Stráže lidu s helmami, štíty a obušky, kteří ze všech stran udržovali pořádek v davu spoutaných tiskařů volajících "TISK BEZ ÚTISKU - SVOBODA TISKU - STRÁŽ LIDU LŽE" se slovy "ODČANÉ ROZEJDETE SE - STUDENTI, VRAŤTE SE DO ŠKOL - CHCETE DIALOG, TADY HO MÁTE" a skupinka slepých komunistů kráčejičích na provaze za svým vůdcem a volajících "MILOŠE DO STRANY - VE JHĚNU POKROKU, ZA STALINEM DO KROKU - VRAŤTE NÁM SANOPS - NEPALTE NÁM ARCHIVY - JDEME ROVNĚ - MY MÁME STRANU, CO MÁTE VY?". A kolemstojící skutečně uznávali, že oni nemají nic a houfně do strany vstupovali.

U olomouckého soudu proběhla korunovace lvů a pak průvod zamířel na náměstí, kde byly symbolicky vysvobozeny Spravedlnost, Svoboda a demokracie z klece.

Ať žije veselá revoluce!

Jan Marok

V Ý Z V A I

Po Olomouci se začínají objevovat plakáty podepsané "Nezávislý klub NO". Prosíme představitele tohoto sdružení, aby se nám ozvali v redakci. Jde nám o to informovat čtenáře, koho sdružení zastupuje a co je jejich programem.

Redakce

AKTUALITY (15. 12.)

- NOTA BONA NÁM POMÁHÁ
Pěvecký sbor NOTA BONA dvěma koncerty (ve čtvrtek v Olomouci a v pátek v Rožnově) vydělala pro společnou pokladnu 2700 Kčs. V sobotu odjíždí sbor do Vídně, kde by výtěžky jejich koncertů měly obohatit naše devizové konto.
- V neděli v 16.30 v aule FF bude beseda s hudebním publicistou Janem Rejzkem.
- V sobotu v 19.00 bude v divadle Otáče Stibora představení Velká mela.
- (RP, Sv.sl.) Ze Švýcarska přicestoval 14. 12. do ČSSR ekonom prof. dr. Ota Šik, DrSc, autor mnoha teoretických prací o ekonomice soc. států.
- (RP) Miloš Forman dnes přicestoval do Prahy na premiéru svého filmu Velhout.
- (LD) Kardinál Tomášek vydal prohlášení, v němž podporuje kandidaturu V. Havla.
- (RP) Na letišti v Ruzyni přistál ve čtvrtek 14.12. pan Tomáš Baťa s manželkou. Po 50 letech navštívil svou vlast a město Zlín.
- (IS č. 27) Dne 11.12.89 bylo na Generálním ředitelství ostravsko-karvinských dolů rozhodnuto, že od 1.1.90 bude pozastavena výstavba koksovny v ve Stonavě.

Vojenské fórum

Olomouc, 12.12.1989

Dnes, 12. prosince 1989, vzhledem k vývoji vnitropolitické situace v naší vlasti a vzhledem k vývoji situace v ČSLA jsme se my, vojáci, základní služby ČTZ VÚ 7013 v Olomouci rozhodli založit vojenské fórum jako vyjádření našich názorů k současnému dění v Československu.

Planě se ztotožňujeme s demokratickým procesem probíhajícím v naší vlasti, který považujeme za jedinou možnou cestu k vytvoření společnosti samosprávných občanů a pro samosprávné občany.

K tomuto rozhodnutí jsme došli po událostech 17. listopadu 1989 v Praze a následujících několika dnů, se kterými zásadně nesouhlasíme a připojujeme se tímto k zakládání a požadavkům občanských fór.

Na základě široké diskuse jsme dospěli k několika problémovým okruhům, které požadujeme v co nejbližší době projednat a vyřešit:

- 1) Odpovědnost za naši desinformovanost v době od 18.11.1989, prakticky do dnešního dne a naprostý nezájem o fundované vysvětlení politické situace.
- 2) Z bodu 1) vyvozujeme nutnost pravidelné a objektivní informovanost o dění jak na našem útvaru, tak v celé společnosti.
- 3) Předložit a projednat se všemi vojáky základní služby návrh nového Branného zákona. A změn, týkajících se základních řádů.
- 4) Zrušení politického aparátu v ČSLA.
- 5) Službu vojáků základní služby, ale i vojáků z povolání, v rámci možností v místě bydliště a zkrácení ZVS na 18 měsíců.
- 6) Umožnit vykonávat vyšší funkce i nestraníkům.
- 7) Připustit spolupráci s OF.
- 8) Neprosazování marxisticko-leninských názorů při výchově všech vojáků!
- 9) Požadujeme vytvoření komise, která by prověřila hospodaření na našem útvaru, ve které budou zástupci VF.
- 10) Dodržování základních řádů na všech stupních velení.
- 11) V současné celosvětové situaci, kdy nehrozí bezprostřední nebezpečí válečného konfliktu, zlepšit přístup k vojákům základní vojenské služby na principu vzájemné úcty a demokracie.
- 12) Projednání činnosti SSM.
- 13) Zavazujeme se, že ve svém osobním volnu zrušíme všechna protiústavní hesla na našem útvaru.
- 14) Požadujeme, aby z jednání Vojenského fóra nebyly vyvozovány žádné sankce vůči členům VF.

Mluvčí: voj. Kaps + 42 podpisů

Č E S T M Í R C Í S A Ě --několik postřehů z knihy Zden-
ka Mlynáře: Mráz přichází
z Kremle, Köln, INDEX 1979,
2. vydání

str. 133

Ze stoupců reformy se schovával Čestmír Císař. V NOCI
20. SRPNA, když Dubček rozpustil schůzi předsednictva, jako
jediný prostě odjel domů. Tam pro něj ráno přišli Šalgovičo-
vi lidé z StB a zavřeli ho / "vzali do ochrany", jak sami
pak říkali/. Ze několik hodin ho však pustili - snad proto,
že celý scénář, který předpokládal Indrův "revoluční tribu-
nál", se v tomto bodě zhroutil už dopoledne 21. srpna. Císař
se pak až do předposledního dne vysočanského provizoria
skrýval na chatě svého známého - děkana právnické fakulty.
O. Práši v Kersku u Poděbrad. Poslal odtud dopis, rozhla-
sam a tiskem zveřejněný 24. srpna, kde líčil, jak byl
zadržán, "ale podařilo se mu uniknout", nyní je "u dob-
rých českých komunistů, českých vlastenců", a odtud všem
poslal "bojový pozdrav".

str. 63

Císař představoval podobně jako řada stranických
funkcionářů oněch let - směs komunistické ideologické ví-
ry a kariérismu. Když byl zbaven ministerského křesla a po-
slán do Rumunska, potkal jsem ho náhodou před budovou
ÚV KSČ, jak právě odcházel od Novotného. Byl bleďý, rozru-
šený, nešťasný. To je straně - povídal mi. - Byl jsem
u Novotného, srdce jsem mu vyložil na dlaně - a on mi do
něho kopl. Odpověděl jsem, že z toho plyne poučení:
nestrkej srdce na dlaně někomu, kdo o to nestojí. Císař se
na mne podíval jako na člověka, jehož cynismus překro-
čil dovolenou mez a odešel. V říjnu 1968, když už bylo
jasné, že on ani já ve svých funkcích dlouho nebudeme,
zavedl jsem na to řeč. Nojo - řekl Císař, - ale kam
půjdu? Přece nepůdu pod deset tisíc měsíčně! Podíval jsem
se na něj jako na člověka, jehož charakter klesl pod
dovolenou úroveň a skončili jsme debatu.

Z MINULOSTI

=====

Zpracováno podle rozhovoru časopisu Student (20. 3. 1968) s vdovou po Dr. Rudolfu Margolovi, náměstkem ministra zahraničního obchodu, paní Hedou Kovalyovou - Margolovou.

...STRACH VE SPOJENÍ S MOCÍ

je, myslím, už vůbec to nejhorší...

...když já si vzpomenu, jak jsme vypadali v pětáctýřicátém až osmačtyřicátém roce, co způsobilo, že z těchhle nadšených a oddaných lidí, lidí ochotných ke každé oběti, nesobeckých lidí, kteří nechtěli opravdu nic jiného, než blaho tohoto státu a šťastnou budoucnost...ne pro sebe...pro vás... tak když si představím, jak je to možné, že za dva, za tři roky po tom se z nás stali ty rozklepaný, ustrašený chudáci, který se třásl, když zazvonil zvonek u dveří, co tohleto způsobilo, to je myslím to hlavní, tohleto, to, že potom přišly ty procesy, to už je jenom důsledek. Ale co způsobilo, že jsme vlastně ztratili všechno. Že jsme ztratili vlastní charaktery...

...Myslím si, že lidi, který byli na tak vysokých místech a vedli tak složitou politiku...že prostě museli mít tolik rozhledu a tolik...tolik zdravého úsudku, aby jim bylo jasné, že dělají něco špatného, nesprávného. Někdo přece musel ty procesy inscenovat, někdo musel k tomu dát nejenom podnět, ale vypracovat přímo obžalobu proti těm nevinným lidem...a víme například konkrétně, že obžaloba proti mému muži byla v každém slově falešná...vím například o tom, že když dokončil tu smlouvu s Anglií, která byla potom hlavním bodem obžaloby proti němu, byl přijat soudruhům Gottwaldem, který ho objal a poděkoval mu za tu skvělou práci, kterou udělal v tom Londýně...Potom byl obžalován, že to byla sabotáž a špionáž a já nevím, co ještě všechno...Takže si myslím, že takový ohromný obrat se nemohl stát třeba na základě nějaké nesprávné informace...

...No, pravděpodobně ani Gottwald nebyl tehdy v takové situaci, aby mohl rozhodovat...

...Předtím nebylo vůbec nic, byla prostě jenom ta strašlivá atmosféra, kterou si vůbec nechtějete ani představovat. Různí lidé začínali být zatýkáni, například zrovna Goldstücker, o kterém jsme všichni věděli, že je to neobyčejně čestnej člověk a že se nemohl dopustit ničeho špatného, prostě byla jen ta atmosféra té hrůzy, toho podezírání...

...v jednu hodinu v noci zazvonilo u dveří pět mužů, kteří mi oznámili, že můj muž byl zatčen, nělí jeho aktovku...a že chtějí prohlédat náš byt...Já jsem se potom dověděla - to je taky věc, kterou naprosto nemůžu pochopit - že můj muž byl zatčen před domem u nás v ulici, když přišel z kanceláře, že celá ulice byla osvětlena reflektory vozů, že tam na něho byla uspořádána taková jako...že to bylo inscenováno tak trochu jako ve filmu...myslím, že tohleto divadlo bylo docela zbytečné...

...potom byla prohlídka našeho bytu, při téhle, myslím, našlo nic, kromě takových záhad, jako byl třeba zápisník, kam jsem si zapisovala váhy svého dítěte, a který byl pokládán za velice konspirativní dokument, víte, ta čísla...

...každý si říkal - to se vysvětlí, to je otázka několika dnů, týdnů, musí být propuštěn, jen co se to vysvětlí...pořád jsme říkali, že důvěřujeme straně...že je třeba možné, že někdo ho osočil, nějaký nepřítel...že Západu...nějaký špion, nebo co, že ho očernil, nějaké podezření, nebo že nějakou ještě rafinovanější cestou...

...To byla jedna z věcí, která byla snad ta nejbolestnější na tom všem, že na jednu se k člověku začali hlásit všichni reakcionáři, všichni vás začali strašně litovat, víte, takoví ti zazobanci a páni domácí, a všichni vás začali počítat mezi sebe...kdežto ti soudruzi, s kterými jste vysedával na schůzích a pracoval a který jste pokládal za své blízký lidi, ti se od vás samozřejmě odvrátili, a nejenom odvrátili, ale...prostě dělali kruh na ulici, aby vás

nemuseli potkat...

...vysvětlila jsem tehdejšímu šéfredaktorovi, co se stalo, a on mi nato řekl - podívej se, já neznám sice tvého muže, ale znám tebe, a věřím, že se to všechno vysvětlí, že se ničeho špatného nedopustil, a prozatím jsem přesvědčen, že můžeš zůstat tady a pracovat dál na tomhle místě ...no ovšem to trvalo 14 dní, a potom jsem dostala výpověď...

...Hned když jsem uslyšela hlas svého muže, tak jsem věděla, že je zle... protože jsem vůbec nepoznala jeho hlas...mluvil takovým cizím, takovým napjatým, takovým vynuceným hlasem...věděla jsem, že nemůže mluvit pravdu...můj muž byl člověk, který nikdy nelhal, já jsem za celou tu dobu - my jsme se znali od třinácti let, já jsem se vdávala v devatenácti - za celou tu dobu jsem nezjistila ani jednou, že by ten člověk lhal. A myslím, že kdo ho znal, tak pokládal tuhle jeho vlastnost za přímo charakteristickou pro něj...tu nesmírnou čistotu charakteru...Když jsem ho slyšela říct těch prvních pár vět, tak jsem věděla, že...že to není vůbec on, kdo mluví. A věděla jsem taky hned z toho, jak mluvil, z toho způsobu, jak mluvil, že mluví nazpaměť, protože on neměl dobrou paměť a vždycky hrozně těžko memoroval...tím způsobem, jak mluvil, jak tápal v paměti, tak mi bylo jasné, že je to něco, co je naučené. Já jsem tenkrát vůbec nechápala, jak k tomu mohlo dojít, a dodnes musím říct, že nevím, jak k tomu mohlo dojít, že ty lidi byli přinucený takhle vypovídat...

...přítom posledním rozhovoru jsme byli oddělení dvojitou tlustou sítí, daleko od sebe, pořádně jsme se ani neviděli, nesměli jsme si podat ruce, já jsem mu přinesla ještě poslední obrázky našeho dítěte, aby se na ně podíval, ty jsem mu nesměla dát...

...Rok jsem nerně žádala na nejrůznějších místech o úmrtní list svého manžela... to byla taky jedna z těch krutostí, protože, víte...já, já jsem dospěla k závěru, že žije. Říkala jsem si, že celá ta věc by byla snad až příliš strašná na to, aby byla skutečná, tak jsem si říkala, že možná to bylo jenom nějaká inscenace, taková komedie, která byla nutná pro nějaký politický cíl a ty lidi třeba nepopravili...trába jsou někde odvezení a internováni, že možná ještě žijí... protože proč bych neměla dostat úmrtní list...Potom, po roce jsem ho dostala. Smrt je konstatována 3. 12. 1952, a datum vydání je o rok pozdější...

...V třicetšedesátém roce mi bylo oznámeno, že můj muž byl rehabilitován... Tak, jak se ta rehabilitace udělala, tak...myslím...to že se raději neměla dělat vůbec. To bylo tak polovičaté a udělané takovým způsobem, že to mohlo zase jenom urazit lidskou důstojnost...

...Ptala jsem se, jak je možné, že se tenkrát ministr zahraničního obchodu Gregor nezastal svého náměstka...můj muž přece bez jeho svolení a podpisu nemohl nic podniknout...Odpověděli mi: No, víte, on se přece taky bál...Čeho, keho se musel bát ministr suverénního státu?...

...Po zrušení rozsudku proti mému muži jsem poslala generálnímu prokurátorovi dopis tohoto znění:

Žádám, aby byly vyvozeny trestní důsledky proti všem lidem, kteří zavinili smrt Dr. Rudolfa Manjolia, popraveného dne 3. 12. 1952, protože jsem toho názoru, že tyto lidé věděli, že posílají na smrt nevinného člověka, a tím se dopustili zločinu vraždy."

- Věrně podle tradice jsem dostala žádnou odpověď...

